

Sygn. akt IV U 781/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasinski
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2015r. w S.

odwołania D. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 5 czerwca 2014 r. Nr (...)

w sprawie R. Z. reprezentowanej przez opiekuna prawnego D. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o odsetki

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala R. Z. prawo do odsetek ustawowych od dnia 19 lutego 2013 roku do dnia zapłaty.

Sygn. akt IVU 781/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia z dnia 05 czerwca 2014r. organ rentowy Prezes Kasy rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił R. Z. wypłaty odsetek od niewypłaconej w terminie części uzupełniającej emerytury rolniczej. W uzasadnieniu decyzji Prezes KRUS podniósł, że decyzja wykonująca wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie została wydana w terminie 30 dni od wpłynięcia wyroku do organu rentowego. KRUS nie popadła więc w zwłokę.

Od decyzji tej odwołanie złożyła opiekunka prawna ubezpieczonej D. K. wnosząc o jej zmianę i ustalenie R. Z. prawa do ustawowych odsetek za zwłokę w wypłacie części uzupełniającej emerytury rolniczej. W uzasadnieniu odwołania podniosła, że organ rentowy ponosi winę za ustalenie emerytury w nieprawidłowej wysokości, co skutkowało koniecznością odwołania się do sądu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, że zgodnie z art. 118 ust.1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS termin do wypłaty świadczenia upłynął trzydziestego dnia od wpływu do organu rentowego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie przyznającego ubezpieczonej podwyższone świadczenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona R. Z. złożyła w dniu 07.05.2014r. wniosek do KRUS o wypłatę odsetek ustawowych za okres zwłoki w wypłacie świadczenia w prawidłowej wysokości. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że R. Z. pobiera emeryturę rolniczą od dnia 01.11.2004r. Emerytura wypłacana była w pełnej wysokości z uwagi na fakt, że ubezpieczona nie prowadziła działalności rolniczej (umowa dzierżawy na 10 lat). Decyzją z dnia 18.07.2012r. organ rentowy zawiesił wypłatę części uzupełniającej świadczenia kierując się upływem dziesięcioletniego okresu obowiązywania umowy dzierżawy. W dniu 19.12.2012r. opiekun prawny ubezpieczonej wystąpiła z wnioskiem o wypłatę części uzupełniającej emerytury dołączając umowę dzierżawy zawartą w dniu 18.12.2012r.. Wniosek ten został załatwiony decyzją odmowną z dnia 04.01.2013r. Organ rentowy uznał, że umowa dzierżawy jest nieważna, ponieważ D. K. uzyskała zgodę sądu na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd już po zawarciu umowy dzierżawy. Rozpoznając odwołanie od powyższej decyzji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 08.01.2014r. w sprawie IVU 172/13 oddalił odwołanie R. Z. dzieląc argumentację Prezesa KRUS. Na skutek apelacji ubezpieczonej Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 24.04.2014r. w sprawie IIIAUa 173/14 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego i ustalił prawo R. Z. do wznowienia wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od 1 grudnia 2012r. Wyrok ten wpłynął do KRUS-u w dniu 19.05.2014r. Decyzją z dnia 25.05.2014r. dokonano przeliczenia emerytury od 01.12.2012r. i naliczono wyrównanie za okres od 01.12.2012r. do 30.06.2014r., które wypłacone zostało w dniu 13.06.2014r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 85 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zobowiązanie Prezesa KRUS-u do zapłaty r. Z. odsetek wymaga zatem ustalenia czy zostały naruszone ustawowe terminy oraz czy opóźnienie w wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności za które odpowiada organ rentowy. Sąd Okręgowy podziela argumentację skarżącego, że termin przewidziany w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz.1118 ze zm.) w związku z art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ma w niniejszej sprawie zastosowania. Warto przywołać w tym miejscu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11.09.2007r. sygn. Akt P 11/07 w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95 i Nr 82, poz. 558), rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji. W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał wskazał, iż po rozstrzygnięciu Trybunału termin ten powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Jak wynika z uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie IIIAUa 173/14 zarówno organ rentowy jak i Sąd Okręgowy dokonał nieprawidłowej wykładni przepisów art.28 ust.1 i ust.4 pkt.1, a także art. 28 ust. 2 i ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Treść powołanego unormowania wskazuje, że ustawodawca zawieszenie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej lub emerytury rolniczej uzależnił wyłącznie od faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej przez uprawnionego do renty rolniczej lub emerytury rolniczej. Z upływem okresu na jaki zawarta została umowa dzierżawy z dnia 4 lipca 2002 roku wnioskodawczyni nie podjęła działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, a to z uwagi na stan zdrowia. Wnioskodawczyni została uznana przez lekarza rzeczoznawcę KRUS orzeczeniem z dnia 27 października 2004 roku za trwale całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym oraz od dnia 22 września 2004 roku za niezdolną do samodzielnej egzystencji. Przyczyną zaliczenia wnioskodawczyni do osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji była stwierdzona przez lekarza rzeczoznawcę miążdżycia uogólniona ze zniechęceniem, a nadto przebyte kleszczowe zapalenie mózgu, zwyrodnienie kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze (orzeczenie k. 70-74 akt KRUS). Od dnia 1 września 2004 roku do chwili obecnej wnioskodawczyni jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego (decyzja z dnia 29 października 2004 roku k. 78).

Z niezdolnością do samodzielnej egzystencji związane jest naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Tak niezdolność do samodzielnej egzystencji zdefiniował przepis art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1440) mający zastosowanie przez odesłanie zamieszczone w art. 27 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W tej sytuacji oczywistym jest, że już co najmniej od września 2004 roku stan zdrowia wnioskodawczyni uniemożliwił jej prowadzenie działalności rolniczej. Ponadto wnioskodawczyni od grudnia 2007 roku nie mieszka w miejscu położenia gospodarstwa rolnego w L. Nowych. Ze względu na stan zdrowia wnioskodawczyni zamieszkała w Ł. u córki D. K. i tam jest jej przekazywana emerytura rolnicza (pismo wnioskodawczyni z dnia 10 grudnia 2007 roku o przesyłanie świadczenia k. 83 akt KRUS). Zatem w momencie upływu okresu obowiązywania umowy dzierżawy z dnia 04.07.2002r. organ rentowy dysponował pełną dokumentacją pozwalającą na ustalenie świadczenia w prawidłowej wysokości. Gdyby organ rentowy dokonał prawidłowej wykładni prawa wówczas nie zachodziłaby konieczność odwoływania się przez ubezpieczonego do sądu. W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodzą tu okoliczności za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. Wynika to wprost z uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

Zdaniem Sądu Okręgowego Prezes KRUS popadł w zwłokę, ponieważ emerytura w prawidłowej wysokości powinna być wypłacona od dnia 19.02.2013r. Decyzja pozytywna powinna być wydana w terminie 30 dni od 19.12.2012r. (data wpływu wniosku), a świadczenie powinno być wypłacone do dnia 19.02.2013r. (30 dni od wydania decyzji pozytywnej). Odsetki powinny być obliczone od kwot, o jakie emerytura ubezpieczonej powinna być zwiększona w poszczególnych miesiącach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ par. 2 kpc orzekł jak w wyroku.